

Detta dokument är en sammanställning av delar ur

- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 av den 21 oktober 2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002 (förordning om animaliska biprodukter), och
- Kommissionens förordning (EU) nr 142/2011 av den 25 februari 2011 om genomförande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om genomförande av rådets direktiv 97/78/EG vad gäller vissa prover och produkter som enligt det direktivet är undantagna från veterinärkontroller vid gränsen

Dokumentet visar utdrag ur ovan nämnda förordning och är avsett att vara ett hjälpmedel. Om texten i någon del visar sig inte överensstämma med lagstiftningen hänvisas till aktuell lagstiftning.

Dokumentet är avsett att ge en vägledning om vilka typer av djurprodukter som omfattas av ovan nämnda lagstiftnings tillämpningsområde och vilka produkter som omfattas av den s.k. ”slutpunkten” och därigenom får släppas ut på marknaden utan restriktioner.

Texten är uppdaterad den **2 februari 2015**.

En markering i högermarginalen visar vilka ändringar som har gjorts efter den senaste versionen som var daterad 15 maj 2013.

Tillämpningsområde för förordning (EG) nr 1069/2009 och information om den s.k. ”slutpunkten”

Tillämpningsområde¹

1. Denna förordning ska tillämpas på

- a) animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte får användas som livsmedel enligt gemenskapslagstiftningen, och
- b) följande produkter som enligt ett beslut av en driftansvarig, vilket är irreversibelt, är avsedda för andra ändamål än som livsmedel²:
 - i) Produkter av animaliskt ursprung som enligt gemenskapslagstiftningen får användas som livsmedel.
 - ii) Råmaterial för produktion av produkter av animaliskt ursprung.

2. Denna förordning ska inte tillämpas på följande animaliska biprodukter:

- a) Hela kroppar eller delar från vilda djur, med undantag för frilevande vilt, som inte misstänks vara smittade med eller påverkade av en sjukdom som kan överföras till människor eller djur, med undantag av vattenlevande djur som fångas i kommersiellt syfte.³
- b) Hela kroppar eller delar från frilevande vilt som efter att ha nedlagts inte har samlats in enligt god jaktсед, utan att det påverkar tillämpningen av förordning (EG) nr 853/2004.⁴
- c) Animaliska biprodukter av frilevande vilt och kött från frilevande vilt enligt artikel 1.3 e i förordning (EG) nr 853/2004.⁵
- d) Ägg, embryon och sperma avsedda för avel.
- e) Obehandlad mjölk, råmjölk och därav framställda produkter som erhålls, hålls, bortskaffas eller används på det ursprungliga jordbruksföretaget.
- f) Skäl från skaldjur från vilka mjukvävnaderna och köttet har avlägsnats.
- g) Matavfall⁶, utom om det
 - i) härrör från transportmedel i internationell trafik⁷,
 - ii) är avsett att användas som foder,
 - iii) är avsett att bearbetas med trycksterilisering⁸ eller med metoder av det slag som avses i artikel 15.1 första stycket b⁹ eller omvandlas till biogas eller komposteras.
- h) Utan att det påverkar tillämpningen av gemenskapens miljölagstiftning, material från fartyg som uppfyller bestämmelserna i förordningarna (EG) nr 852/2004¹⁰ och (EG) nr 853/2004¹¹, vilket uppstått i samband med deras fiskeverksamhet och bortskaffas till havs, utom material som härrör från urtagning ombord av fisk som visar tecken på sjukdom inbegripet parasiter, som kan överföras till människan.
- i) Färskt sällskapsdjursfoder från detaljhandelsledet, där styckning och lagring enbart sker i samband med leverans direkt till konsumenten.¹²
- j) Färskt sällskapsdjursfoder framställt från djur som slaktats inom det ursprungliga jordbruksföretaget, för privat konsumtion i det egna hushållet.
- k) Exkrementer och urin, med undantag för naturgödsel¹³ och icke-mineraliserad guano¹⁴.

3. Denna förordning ska inte påverka tillämpningen av sådan veterinärlagstiftning som syftar till att bekämpa och utrota djursjukdomar.¹⁵

Slutpunkt för vissa produkter¹⁶

Förutom de djurprodukter som nämns ovan och som inte ens omfattas av lagstiftningens tillämpningsområde finns det ett antal andra djurprodukter som i vissa sammanhang faller utanför lagstiftningens tillämpningsområde. Anledningen kan vara att de genomgått en bearbetning enligt denna lagstiftning, att de genomgått bearbetning enligt annan lagstiftning eller att de uppfyller andra krav som innebär att de kan anses vara riskfria.

Följande framställda produkter, vilka nått fram till stadiet för den tillverkning som krävs av den gemenskapslagstiftning som anges¹⁷, ska anses ha nått den slutpunkt i tillverkningskedjan efter vilken de inte längre omfattas av kraven i denna förordning:

- Kosmetiska produkter enligt definitionen i artikel 1.1 i direktiv 76/768/EEG.
- Aktiva medicintekniska produkter för implantation enligt definitionen i artikel 1.2 c i direktiv 90/385/EEG.
- Medicintekniska produkter enligt definitionen i artikel 1.2 a i direktiv 93/42/EEG.
- Medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik enligt definitionen i artikel 1.2 b i direktiv 98/79/EG.
- Veterinärmedicinska läkemedel enligt definitionen i artikel 1.2 i direktiv 2001/82/EG.
- Läkemedel enligt definitionen i artikel 1.2 i direktiv 2001/83/EG.

Följande framställda produkter får släppas ut på marknaden¹⁸, utom importerats¹⁹, utan begränsningar:

- Biodiesel som uppfyller kraven för bortskaffande och användning av framställda produkter i kapitel IV avsnitt 3 punkt 2 b i bilaga IV*.
- Bearbetat sällskapsdjursfoder som uppfyller de särskilda kraven för bearbetat sällskapsdjursfoder i kapitel II punkt 7 a i bilaga XIII*.
- Tuggben som uppfyller de särskilda kraven för tuggben i kapitel II punkt 7 b i bilaga XIII*.
- Hudar och skinn från hovdjur som uppfyller de särskilda kraven för slutpunkten för dessa produkter i kapitel V.C i bilaga XIII*.
- Ull och hår som uppfyller de särskilda kraven för slutpunkten för dessa produkter i kapitel VII.B i bilaga XIII*. ²⁰
- Fjädrar och dun som uppfyller de särskilda kraven för slutpunkten för dessa produkter i kapitel VII.C i bilaga XIII*.
- Päls som uppfyller de särskilda kraven för slutpunkten för denna produkt i kapitel VIII i bilaga XIII*.
- Fiskolja för framställning av läkemedel som uppfyller de särskilda kraven för slutpunkten för denna produkt i kapitel XIII i bilaga XIII*.
- Bensin och bränslen som uppfyller de särskilda kraven för produkter från det katalytiska flerstegsförfarandet för framställning av förnybara bränslen i kapitel IV avsnitt 3 punkt 2 c i bilaga IV*.
- Oleokemiska produkter som framställts av utsmält fett och som uppfyller kraven i kapitel XI i bilaga XIII*.

¹ Från art. 2 i förordning (EG) nr 1069/2009

Då förordning (EU) nr 142/2011 är en tillämpningsförfordning till förordning (EG) nr 1069/2009 rör tillämpningsområdet även den förordningen.

² Det är alltså syftet som styr om det är ett livsmedel eller en animalisk biprodukt. Har en produkt en gång klassats som animalisk biprodukt får det inte återgå till att klassas som livsmedel.

³ Ett dött vilt djur som påträffas i skogen och där man inte misstänker någon smitta omfattas således inte av denna lagstiftning. Inte heller omfattas fisk som dragits upp i icke kommersiellt syfte. Miljölagstiftningen tar över här och bl.a. kommunen kan ha synpunkter på hantering av hela eller delar av döda vilda djur.

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 av den 29 april 2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung
Ränta och övriga slaktbiprodukter från vilda djur där man inte misstänker någon smitta enligt punkten a. omfattas inte av lagstiftningen om de lämnas kvar ute i skogen. Miljölagstiftningen tar över här och kommunen kan ha synpunkter på hantering av materialet.

⁵ I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 av den 29 april 2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung anges: ”jägare som levererar små mängder av frilevande vilt eller kött från frilevande vilt direkt till konsumenter eller till lokala detaljhandelsanläggningar som levererar direkt till konsumenter”. Slaktbiprodukter som uppstår i samband med slakt och styckning inom jaktlaget omfattas således inte. Dock omfattas slaktbiprodukter som kommer från godkända vilthanteringsanläggningar. Vad som avses med ”små mängder” ligger på livsmedelslagstiftningen att definiera.

⁶ *Matavfall*: alla typer av matavfall, inklusive använd matolja, från restauranger, storkök och andra typer av kök, inbegripet centralkök och hushållskök.

⁷ Med ”internationell trafik” avses här transportmedel som trafikerar länder utanför EU, Norge och Schweiz

⁸ *trycksterilisering*: bearbetning av animaliska biprodukter, efter sönderdelning till en partikelstorlek på högst 50 mm till en kärntemperatur på mer än 133 °C i minst 20 minuter utan avbrott och vid ett tryck (absolut) på minst 3 bar

⁹ Andra bearbetningsmetoder som framgår av förordning (EU) nr 142/2011

¹⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien

¹¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 av den 29 april 2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung

¹² Här tänker man sig i huvudsak sådant som lämnas ut från butiker som hanterar kött och chark och där det uppstår rester som är lämpliga till t.ex. hundar i enskilda hem. Privatpersoner köper ofta livsmedel i butik som de avser ge till sina hundar. Eftersom detta säljs som livsmedel och blir foder först senare omfattas detta inte ens av denna punkt.

¹³ *naturgödsel*: alla slags exkrementer och/eller urin från produktionsdjur, utom från odlad fisk, med eller utan strö

¹⁴ *guano*: naturlig produkt som har samlats in från exkrementer från fladdermöss eller vilda havsfåglar och som inte har mineraliserats

¹⁵ När det gäller vissa allvarliga sjukdomar finns särskild lagstiftning som ska tillämpas om någon sådan sjukdom inträffar. Den lagstiftningen har företräde och ska tillämpas i första hand i händelse av ett utbrott. Bara om det saknas regler avseende animaliska biprodukter eller om speciallagstiftningen hänvisar till förordning (EG) nr 1069/2009 ska förordning (EG) nr 1069/2009 och förordning (EU) nr 142/2011 tillämpas.

¹⁶ Hämtat från art. 5 och art. 33 i förordning (EG) nr 1069/2009 och art. 3 i förordning (EU) nr 142/2011

¹⁷ För information om de krav som ställs på dessa produkter hänvisas till Läkeemedelsverket.

¹⁸ *utsläppande på marknaden*: all verksamhet som syftar till att sälja animaliska biprodukter eller därav framställda produkter till tredje man i gemenskapen eller varje annan form av överlåtelse mot betalning eller utan motprestation till sådan tredje man eller lagring för leverans till sådan tredje man

¹⁹ Med import avses införsel från andra länder än EU-länder, Norge eller Schweiz.

²⁰ Förutom det som framgår av EU-lagstiftningen har Jordbruksverket tillåtit utsläppande på marknaden utan begränsningar inom Sverige i enlighet med 2 kap. 9 b § SJVFS 2006:84. Där framgår det att obehandlad ull och obehandlat hår från jordbruksföretag, eller när det gäller hår från svin från anläggningar som godkänts eller registrerats enligt 2 kap. 1 §, får släppas ut på marknaden inom Sverige utan begränsningar enligt förordning (EU) nr 142/2011 under förutsättning att ullen eller håret inte härrör från djur för vilka det finns beslut om restriktioner eller begränsningar i användning eller hantering som omfattas av bestämmelser om förebyggande och begränsning av smittspridning och sjukdom och som berör materialet i fråga.

* förordning (EU) nr 142/2011